2024/2280

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2280,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0109/2024),

A. arvestades, et Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (edaspidi „keskus“) tulude ja kulude eelarvestuse ([1]) kohaselt oli keskuse 2022. aasta lõplik eelarve 99 872 000 eurot, olles vähenenud 40,59 % 2021. aastaga võrreldes, mis on seletatav ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutuse (HERA) toetuste muutumisega; arvestades, et keskuse eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest;

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) on oma aruandes keskuse eelarveaasta 2022 raamatupidamisaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) märkinud, et ta sai piisava kindluse selle kohta, et keskuse raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on tulude osas seaduslikud ja korrektsed; arvestades, et kontrollikoda auditeeris nelja toetuslepingut koguväärtusega 7,9 miljonit eurot ja leidis, et kolm neist sisaldasid rahastamiskõlblike kulude hulgas käibemaksu 0,6 miljoni euro väärtuses (8,1 %); arvestades, et toetusesaajad tegutsesid ametiasutustena ja seetõttu ei ole käibemaks finantsmääruse artikli 186 lõike 4 teise lõigu punkti c kohaselt rahastamiskõlblik kulu; arvestades, et eespool kirjeldatud valimis leitud käibemaksumääral ja -summal põhinev nõuetele mittevastavate kulude hinnanguline kogusumma moodustab 2,8 % kõigist 2022. aastal kasutada olnud maksete assigneeringutest, mis ületab auditi jaoks kehtestatud olulisuse piirmäära, ning selle tulemusel esitati märkustega arvamus keskuse raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; arvestades, et kui see eespool selgitatud punkt välja arvata, jõudis kontrollikoda järeldusele, et keskuse 31. detsembril 2022. aastal lõppenud eelarveaasta raamatupidamisaruande aluseks olevad tulud ja maksed on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

C. arvestades, et keskuse hankevaldkonnaga seoses ei teatatud 2022. aastal ühestki parandusmeetmeid nõudnud probleemist, samuti ei ole eelmiste aastate auditite ja hindamiste tulemusena pooleliolevaid või rakendamata parandusmeetmeid;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et eelarveaasta 2022 eelarveseire tulemusel oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 98,86 %, mis on 2021. aasta määrast 0,49 % kõrgem; märgib, et jooksval aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 73,61 %, mis on eelmise aasta määrast 9,53 % võrra suurem;

2. kutsub komisjoni üles eraldama keskusele vajalikud vahendid, et tal oleks võimalik täita strateegia 2021–2027 eesmärgid ja täita keskuse muudetud volitusi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/2370 ([2]);

Tulemuslikkus

3. tuletab meelde, et keskuse missioon on teha kindlaks nakkushaigustest tulenevad praegused ja uued ohud inimeste tervisele, neid hinnata ja neist teavitada; keskus tegutseb järgmises kuues valdkonnas: seire, haiguspuhanguteks valmisolek ja neile reageerimise toetamine, teaduslik nõustamine, mikrobioloogiline seire, rahvatervisealane koolitus ja teabevahetus;

([1]) ELT C 38, 31.1.2023, lk 24.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2370, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 851/2004, millega asutatakse haiguste ennetuse ja tõrje Euroopa keskus (ELT L 314, 6.12.2022, lk 1).

4. märgib, et keskus saavutas 89 % ühtses programmdokumendis (2022–2024) kavandatud väljunditest; märgib, et 8 % kavandatud väljunditest lükati edasi ning 3 % lükkus aasta lõpus edasi või tühistati; võtab teadmiseks, et enamik edasi lükatud või edasi lükkunud väljunditest sõltus keskuse muudetud mandaadi vastuvõtmisest ja avaldamisest, mis toimus 2022. aasta lõpus; palub keskusel analüüsida edasilükatud väljundeid ja anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele aru, kuidas keskus kavatseb need ellu viia;

5. märgib, et keskus täitis kogu 2022. aasta jooksul kolmandat aastat järjest rahvatervise hädaolukorra lahendamise kava, et reageerida jätkuvale COVID-19 pandeemiale; võtab teadmiseks, et juunis alandati rahvatervise hädaolukorra lahendamise kava taset järk-järgult 2. tasemelt (akuutne faas) 1. tasemele (hooldusetapp); on arvamusel, et keskus tegutses kogu pandeemia vältel kiiresti ja tõhusalt; on seisukohal, et keskusel võiks tulevikus olla suurem roll Euroopa kriisidele reageerimise tegevuskava kujundamisel;

6. märgib, et pärast Venemaa agressiooni algust Ukrainas ja riigist põgenenud pagulaste sissevoolu tegi keskus koostööd Ukrainat ümbritseva viie riigi ametiasutustega, pakkudes oma pädevuse piires tehnilist ja operatiivreageerimist, tuginedes kindlakstehtud vajadustele; võtab teadmiseks, et aasta teisel poolel suunati tähelepanu operatiivselt reageerimiselt rohkem keskpikkadele/pikaajalistele ja strateegilistele reageerimismeetmetele ning keskuse eksperdid lähetati Poolasse ja Rumeeniasse, et toetada riiklikke ametiasutusi ja Maailma Terviseorganisatsiooni Ukraina põgenike abistamisel;

7. märgib, et 2022. aasta kevadel ja suvel toetas keskus samaaegselt kolme rahvatervise hädaolukorra kava, nimelt COVID-19, ahvirõugete ja lastel esineva teadmata päritoluga hepatiidi kava; märgib rahuloluga, et see kogemus oli keskuse jaoks ainulaadne ning pani proovile keskuse suutlikkuse töötada välja riskihindamisi ja suuniseid mitme terviseohu puhul;

8. väljendab heameelt keskuse 2022. aasta detsembris jõustunud korra üle seoses tema laiendatud volituste rakendamisega ning rakendamise toetamiseks välja töötatud ümberkujundamisprogrammi Aspire (Anticipate, Support, Prepare, Inform, Respond and Empower) üle;

Tõhusus ja selle suurendamine

9. tuletab meelde, kui oluline on suurendada keskuse digitaliseerimist asutusesisese toimimise ja juhtimise seisukohast, kuid ka selleks, et kiirendada menetluste digitaliseerimist; rõhutab, et keskus peab jätkama selles valdkonnas ennetavat tegutsemist, et vältida ametitevahelist digilõhet; juhib siiski tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et vältida mis tahes ohtu töödeldava teabe turvalisusele internetis, ning rõhutab, et on tarvis tõhustada meetmeid eelkõige Venemaalt või Hiinast pärit küberrünnete ja infiltratsioonikatsete vastu;

10. väljendab heameelt asjaolu üle, et keskus jätkas pingutusi tõhususe suurendamiseks, võttes kasutusele uued meetodid, sealhulgas toetus- ja toimimisprotsesside automatiseerimise; märgib, et aasta jooksul automatiseeriti elektrooniliste töövoogude kaudu neli uut haldusmenetlust ning K2 asendamiseks võeti elektroonilise töövoo platvormi jaoks kasutusele uut kulutõhus lahendus; võtab teadmiseks, et elektrooniliste töövoogude kasutamise üldanalüüs juba näitab, et märkimisväärne arv kasutajaid on need kasutusele võtnud ja nad on tarbetute sammude kaotamise tõttu märkimisväärselt vähendanud töötlemisaega, tagades samal ajal vastavuse õigusnormidele;

Personalipoliitika

11. märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli liidu eelarves kinnitatud keskuse töökohtade arvuks 215 (ajutised teenistujad) (2021. aastal oli kinnitatud ametikohti 208); märgib, et 2022. aastal töötas keskuses ka 112 lepingulist töötajat ja viis lähetatud riiklikku eksperti;

12. võtab murega teadmiseks soolise tasakaalu puudumise keskuse kõrgemas ja keskastme juhtkonnas, kus kuuest töötajast neli (66,67 %) on mehed; märgib, et keskuse töötajate sooline jaotus oli järgmine: 331 töötajast 198 (60 %) olid naised ja 331 töötajast 133 (40 %) mehed; väljendab heameelt asjaolu üle, et keskuses on käimas mitmekesisuse ja kaasamise harta vastuvõtmine ning see võetakse kasutusele 2023. aasta neljandaks kvartaliks; tuletab meelde, et tuleb tagada töötajate sooline tasakaal, ja kutsub keskust üles arvestama seda aspekti seoses töötajate edaspidise töölevõtmise ning kõrgema ja keskastme juhtide ametisse nimetamisega; palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid keskuse haldusnõukogu liikmete ametisse nimetamisel arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

13. väljendab muret seoses geograafilise tasakaalu aspektiga keskuse kõrgemas ja keskastme juhtkonnas; palub keskusel esitada selle kohta aruande eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele;

14. märgib, et 2022. aastal töötati välja personalistrateegia esimene kavand, mille eesmärk on suunata keskuse personalihaldusteenuste ajakohastamist ja konsolideerimist; märgib ühtlasi, et 2022. aastal viidi lõpule üksikud strateegiaprojektid, nagu e-värbamise vahend ja veebipõhine algatamisprogramm, ning käimas on muud projektid; palub keskusel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru kõigist selles valdkonnas toimuvatest muutustest; võtab teadmiseks, et keskus suurendas veelgi toetust töötajate õppe- ja arengutegevusele, suurendades individuaalse koolituse toetust ja hõlbustades töötajate juurdepääsu e-õppe platvormidele (EU Learn, LinkedIn Learning ja keskuse virtuaalakadeemia);

15. märgib, et keskusel on inimväärikuse kaitset ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamist käsitlev poliitika ning et keskus kuulub ametitevahelisse usaldusnõunike rakkerühma; ootab nende aruandeid ja soovitusi; märgib, et 2022. aastal ei teatatud ühestki ahistamisjuhtumist, ning ergutab keskust jätkama ja arendama tööd selleks, et ka tulevikus juhtumeid ennetada;

16. võtab teadmiseks, et keskusele pärast tema volituste pikendamist eraldatud täiendavad ametikohad täideti 2022. aastal; rõhutab, et uute ülesannete lisamise ja keskuse suureneva töökoormusega peab kaasnema keskuse töötajate ja ressursside asjakohane suurendamine ning et töötajate nappus seab keskuse tegevuse järjepidevuse märkimisväärse surve alla ja ohustab tema töö kvaliteeti;

17. võtab murega teadmiseks keskuse ja HERA volituste kattumise ning nõuab tegevuse kattumise vähendamist kahe asutuse vahel ja ülesannete selget jaotust;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

18. märgib, et keskus jätkas koosseisuväliste ja koosseisuliste töötajate sõltumatuse poliitika kohaldamist ja tugevdamist; märgib, et 2022. aastal ei olnud huvide deklaratsioone esitanud vaid väike protsenti keskuse töötajaid; märgib ka, et kõik väliseksperdid, kellega konsulteeriti riski kiirhinnangute koostamise käigus, deklareerisid oma huvid enne avaldamist; märgib, et kõik haldusnõukogu ja nõuandva kogu liikmed, kes osalesid koosolekutel ja seega panustasid aruteludesse, olid esitanud kehtiva iga-aastase huvide deklaratsiooni ning direktor ja üksuste juhatajad täitsid oma iga-aastase huvide deklaratsiooni ning 99 % välisekspertidest, kes osalesid keskuse koosolekutel, kus oli nõutav huvide konflikti kontroll, esitasid iga-aastase huvide deklaratsiooni;

19. palub keskusel tagada, et kõik haldusnõukogu liikmed, nõuandefoorumi liikmed ja nende asendusliikmed esitaksid nõuetekohaselt oma iga-aastased huvide deklaratsioonid; palub keskusel tagada, et keskuse töösse kaasataks kogu selle tegevuse ulatuses asjakohaseid eksperte ja et säiliks huvide konflikti eeskirjade järgimise kõrge tase;

20. võtab teadmiseks, et koosseisuväliste isikute sõltumatuse poliitikaga nähakse ette menetlus, mida tuleb järgida võimalike huvide konfliktide tuvastamiseks ja vältimiseks; märgib, et kokkuvõttes tähendab see huvide deklaratsioonide kogumist konkreetsetes olukordades (näiteks kui koostatakse teadusväljund), mida seejärel hindab keskuse asjaomase tegevuse eest vastutav töötaja, keda toetab keskuse vastavuskontrolli spetsialist; märgib, et 2022. aastal ei teatatud ühestki tegelikust huvide konflikti juhtumist;

21. märgib, et keskuse ja tema volituste valdkonnas tegutsevate äriorganisatsioonide kohtumiste sisemenetlus töötati välja 2022. aastal ja see jõustus ametlikult 2023. aasta jaanuaris; märgib lisaks, et keskus selliseid koosolekuid 2022. aastal siiski ei pidanud;

22. tunnustab nähtavust, mille keskus pandeemia ajal saavutas; on arvamusel, et meedias, internetis ja sotsiaalmeedias on veel ruumi nähtavuse parandamiseks, et teha oma töö liidu kodanikele teatavaks;

23. kutsub keskust üles tagama teadusuuringute avaldamisel täielik läbipaistvus ja parandama üldsusele suunatud välissuhtlust, tagades, et kogu põhiteave, eelkõige seoses rahvatervise hädaolukordadega, oleks kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes, ning muutes selle liidu kodanikele kergesti juurdepääsetavaks ja arusaadavaks;

Sisekontroll

24. toonitab, et kontrollikoda koostas märkusega arvamuse selliste maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta, mille puhul toetuslepingud sisaldasid rahastamiskõlblike kuludena käibemaksu ja mille toetusesaajad tegutsevad avaliku sektori asutustena; sellised maksed moodustasid 2022. aastal kasutada olnud maksete assigneeringutest 2,8 %; tuletab meelde, et toetuste haldamisel peaks keskus tagama kohaldatavate eeskirjade järgimise, eelkõige seoses käibemaksu tagastamisega toetusesaajatele, kes on riigiasutused;

25. võtab teadmiseks, et keskus hindab sisekontrollisüsteemi tulemuslikkust vähemalt kord aastas, hinnates sisekontrolliraamistiku rakendamist, sealhulgas kindlaksmääratud näitajate rakendamist, ning hinnates peamisi puudusi, mille keskus ise on kindlaks teinud või millest on teatanud teised, sealhulgas siseauditi talitus ja kontrollikoda; märgib ühtlasi, et 2022. aastal tehti sisekontrolliraamistikus mitu täiustust, nagu täiustatud kontrollistrateegia, sealhulgas uued näitajad, täiustatud teabevara kataloog ja uue sisekommunikatsioonipoliitika väljatöötamine;

Muud märkused

26. tunneb heameelt, et keskuse eesmärk on saada 2023. aastal EMASi registrisse ja et keskus kavandab CO_2 kompenseerimise projekti (mis algab 2024. aasta esimeses kvartalis), mis hõlmab meetmeid CO_2 mõju arvutamiseks ja minimeerimiseks; märgib, et konkreetsed eesmärgid on osa EMASi rakendamisest, mis algab 2024. aastal;

27. tunnustab keskust selle eest, et 2022. aastal liikus keskus hankemenetlustes rohkem elektrooniliste vahendite kasutamise suunas; märgib, et keskus kasutab nüüd kõigi hankemenetluste, sealhulgas eelteadete registreerimiseks ja avaldamiseks komisjoni riigihangete haldamise vahendit (PPMT); märgib, et PPMT-süsteem on seotud vahendiga eTendering, kus toimub nii avaldamine kui ka küsimustele vastamine avaldamise ajal; märgib lisaks, et keskus kasutab raamlepingute alusel tehtavateks ostudeks ja kasutuselevõtule eelnevaks läbivaatamiseks ka sisemist e-töövoogu;

28. väljendab heameelt asjaolu üle, et sidusrühmade üldine rahulolu keskuse tööga küündis 2022. aastal 86 %-ni;

29. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ([3]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.